

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 07
071324

DOM
2024-01-31
Stockholm

Mål nr
B 9705-22

Sid 1 (4)

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Solna tingsrätts dom den 30 juni 2022 i mål nr B 5389-22, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande (Åklagare)

Kammaråklagare Malin Nilsåker
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm

Motpart (Tilltalad)

JONAS Mikael Ohlsson, 19921217-1293
Norrkatan 39 A Lgh 1202
703 56 Örebro

Ombud och privat försvarare: Advokat Pia Björstrand
Advokatbyrån Omnia
Järnagatan 6 A, 2 tr
151 72 Södertälje

SAKEN

Ohörsamhet mot ordningsmakten

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens dom på så sätt att hovrätten

- dömer Jonas Ohlsson för ohörsamhet mot ordningsmakten enligt 16 kap. 3 § brottsbalken den 30 maj 2022,
- bestämmer påföljden till 30 dagsböter om 260 kr (dvs. totalt bötesbelopp 7 800 kr), och
- beslutar att Jonas Ohlsson ska betala en avgift om 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond i dess lydelse före den 1 februari 2023.

Dok.Id 2007271

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 670 50

E-post: svea.avd7@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:30

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska döma Jonas Ohlsson för ohörsamhet mot ordningsmakten i enlighet med åtalet och bestämma påföljden till dagsböter.

Jonas Ohlsson har motsatt sig att tingsrättens dom ändras. Han har medgett de faktiska omständigheterna i och för sig men gjort gällande att åtalet bör ogillas på grund av att det inte har varit fråga om någon folksamling på platsen, att hans agerande har skett inom ramen för hans grundlagsskyddade demonstrationsfrihet samt att han har handlat i nöd. Han har under alla förhållanden yrkat att hovrätten ska meddela påföljdseftergift då det skulle vara uppenbart oskäligt att döma honom till någon påföljd. Han har i händelse av frikännande dom yrkat ersättning för rese- och försvararkostnader.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Hovrätten har tagit del av samma bevisning som tingsrätten. Därutöver har i hovrätten förhör hållits med Jonas Ohlsson som också har åberopat skriftlig bevisning till styrkande av att det råder ett klimatnödläge.

Det är inledningsvis utrett att antalet deltagare i den aktuella demonstration som Jonas Ohlsson deltog i uppgick till i vart fall tio personer, vilket enligt praxis får anses krävas för att det ska vara fråga om en folksamling enligt 16 kap. 3 § brottsbalken. Av utredningen framgår att deltagarna hade ett gemensamt budskap och att de under händelseförloppet agerade tillsammans. Enligt hovrätten bör därför samtliga demonstranter på plats anses som deltagare i folksamlingen. Det har därmed varit fråga om en folksamling i den aktuella bestämmelsens mening.

Vid bedömningen av om folksamlingen har stört den allmänna ordningen anser hovrätten, till skillnad från tingsrätten, att utgångspunkten bör vara om folksamlingen *som sådan* har agerat ordningsstörande. Av utredningen framgår att polis på plats bedömde att folksamlingen störde den allmänna ordningen då ingången till Trafikverket blockerades, vilket bl.a. fick till följd att personalen inte kunde använda ingången. Hovrätten finner inte anledning att ifrågasätta den bedömning som polisen

gjorde på plats. Sammantaget anser hovrätten därför att det har varit fråga om en folksamling som stört den allmänna ordningen när polisen utdelade den ordningshållande befallningen. Att några av deltagarna *efter* det att befallningen utdelats valde att självmant flytta på sig saknar enligt hovrätten betydelse i sammanhanget. Hovrätten anser därför att situationen inte är jämförbar med det rättsfall från Hovrätten över Skåne och Blekinge (mål nr B 3796-18) som tingsrätten har hänvisat till. Det förhållande att polisen under en viss tid efter befallningen har låtit deltagarna diskutera sinsemellan förändrar inte heller hovrättens bedömning.

Av Jonas Ohlssons egna uppgifter framgår att han har uppfattat, men valt att inte hörsamma, polisens ordningshållande befallning. Han har därmed gjort sig skyldig till ohörsamhet mot ordningsmakten.

Jonas Ohlsson har invänt att hans agerande har skett inom ramen för hans grundlagsskyddade demonstrationsfrihet och att det aktuella brottet skulle utgöra en inskränkning av denna. Demonstrationsfriheten är grundlagsfäst men får under vissa förutsättningar begränsas i vanlig lag bl.a. med hänsyn till allmän ordning (2 kap. 1 § 1 st 4 p regeringsformen respektive 20 § och 24 § 1 st i samma kapitel). Det framgår av utredningen att polisen tydligt har klargjort för deltagarna att de hade rätt att framföra sitt budskap vid sidan av entrén, dvs. bara en bit bort. Hovrätten anser därmed att tillämpningen av den aktuella straffbestämmelsen har utgjort en legitim och proportionerlig begränsning av demonstrationsfriheten i enlighet med vad som följer av regeringsformen. Det gäller även med beaktande av Sveriges åtaganden enligt Europakonventionen. Jonas Ohlsson kan därför inte gå fri från ansvar på denna grund.

Jonas Ohlsson har vidare gjort gällande att han har handlat i nöd till följd av den pågående klimatkrisen. Högsta domstolen har i frågan om en nödsituation kan föreligga i detta sammanhang uttalat att det i och för sig inte är uteslutet att nöd i brottsbalkens mening kan anses föreligga med hänsyn till intressen kopplade till miljön. För att en invändning om nöd ska kunna leda till ansvarsfrihet fordras emellertid att gärningen på ett någorlunda konkret och omedelbart sätt kan bidra till att rädda det intresse som hotas och ligger till grund för nödsituationen (se Högsta domstolens dom av den 22 december 2023 i mål nr B 4926-23 p. 14). Hovrätten anser

mot bakgrund av Högsta domstolens uttalande att den gärning Jonas Ohlsson har begått inte kan anses tillåten med stöd av reglerna om nöd i 24 kap. 4 § brottsbalken.

Jonas Ohlsson ska således dömas för ohörsamhet mot ordningsmakten. Hovrätten anser inte att det finns förutsättningar att meddela påföljdseftergift. Påföljden ska därför bestämmas till dagsböter på det sätt som framgår av domslutet.

Eftersom Jonas Ohlsson döms för ett brott med fängelse i straffskalan ska han betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2024-02-28

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Katja Isberg Amnäs och Sofie Klahr, referent, samt hovrättsassessorn Per Samuelsson.

SOLNA TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2022-06-30
meddelad i
Solna

Mål nr: B 5389-22

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

JONAS Mikael Ohlsson, 19921217-1293
Norrkatan 39 A Lgh 1202
703 56 Örebro

Åklagare

Assistentåklagare Malin Nilsåker
Åklagarmyndigheten
Västerorts åklagarkammare i Stockholm
Box 1250
171 24 Solna

DOMSLUT

Åtal som den tilltalade frikänns från

Ohörsamhet mot ordningsmakten, 16 kap 3 § brottsbalken
2022-05-30

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Sundbybergsvägen 5

Telefon
08-561 658 20

Öppettider
måndag - fredag
08:00-16:30

Postadress
Box 1356
171 26 Solna

E-post
solnatingsratt.avd2@dom.se

Webbplats
www.solnatingsratt.domstol.se

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat att Jonas Ohlsson ska dömas för ohörsamhet mot ordningsmakten enligt följande gärningsbeskrivning.

Jonas Ohlsson har, genom att som del av en folksamling som stör den allmänna ordningen, underlåtit att efterkomma för ordningens upprätthållande meddelad befallning. Brottet har skett den 30 maj 2022 utanför Trafikverkets regionkontor Stockholm, Solna strandväg 98, Solna stad.

Jonas Ohlsson begick gärningen med uppsåt.

Lagrums: 16 kap 3 § brottsbalken

Jonas Ohlsson har i polisförhör förnekat gärningen.

Tingsrätten har med stöd av 46 kap. 15 a § rättegångsbalken avgjort målet trots att Jonas Ohlsson inte har varit närvarande.

UTREDNINGEN

Åklagaren har som bevisning åberopat bild-PM, fotografi av Jonas Ohlsson samt en film från polisens kroppskamera som spelats upp vid huvudförhandlingen.

Tingsrätten har därutöver tagit del av de uppgifter som Jonas Ohlsson lämnat i polisförhör, varav det framgår att han inte har någon kommentar till förhørsledares frågor.

Av den film som spelats upp vid huvudförhandlingen framgår i huvudsak följande. Ett antal personer samlades den 30 maj 2022 utanför Trafikverket i Solna. I vart fall sex personer stod så att de blockerade entrén. De höll upp en banderoll med texten

”Klimatet eller kapitalet”. Flertalet poliser var på platsen. Personerna som blockerade entrén ombads av polis att flytta sig åt sidan. Personerna informerades i samband därmed om att underlåtenhet att följa befallningen utgjorde brott samt att de fick fortsätta att framföra sitt budskap vid sidan av ingången. Personerna flyttade sig inte. Istället anslöt fler personer som tidigare stått vid sidan av entrén. De diskuterade gemensamt situationen. Därefter flyttade sig flera av personerna åt sidan men i vart fall fem personer stod kvar framför entrén. Polisen meddelade ytterligare en befallning. Den person som av åklagaren pekats ut som Jonas Ohlsson nickade på fråga från polisen om personerna hört vad som sagts. Personer vid sidan om entrén anslöt på nytt för att diskutera situationen. Därefter satte sig fyra personer ned framför entrén. Resterande flyttade på sig. En av personerna som satte sig ned den är den person som åklagaren pekat ut som Jonas Ohlsson.

DOMSKÄL

Genom utredningen i målet är det klarlagt att en person som av åklagaren pekats ut som Jonas Ohlsson samlats tillsammans med en grupp människor utför Trafikverket i Solna den 30 maj 2022. Det är även utrett att samma person blockerade ingången till Trafikverket och i samband därmed underlät att efterkomma för ordningens upprätthållande meddelade befallning. De huvudsakliga frågor som tingsrätten har att ta ställning till är om den person som pekats ut av åklagaren är Jonas Ohlsson samt om Jonas Ohlsson deltagit i en folksamling i den mening som avses i 16 kap. 3 § brottsbalken.

Det kan konstateras att det är samma person på den bild och film från polisens kroppskamera som åklagare åberopat. Av bevisningen framgår däremot inte hur den personens identitet har säkerställts. Detta skulle kunna utgöra en brist i utredningen. Det får emellertid tas för visst att polisen i samband med lagföring kontrollerar identiteten på de personer som anmäls för brott. Mot denna bakgrund får det anses utrett att personen på bilden respektive filmen är Jonas Ohlsson som nu står åtalad för ohörsamhet mot ordningsmakten.

Avdelning 2

För brottet ohörsamhet mot ordningsmakten kan dömas deltagare i folksamling som stör allmän ordning om deltagaren underlåter att efterkomma för ordningens upprätthållande meddelad befallning eller om deltagaren intränger på område som blivit för sådant ändamål fridlyst eller avspärrat (se 16 kap. 3 § brottsbalken).

Frågan om vad som krävs för att en grupp människor ska anses som en folksamling enligt den aktuella bestämmelsen har inte behandlats i förarbetena och det går inte att ställa upp en mer exakt gräns (se kommentaren till 16 kap. 3 § brottsbalken i Lexino). I doktrin har angetts att det torde krävas åtminstone tio personer (se hänvisningar i nämnda kommentar). I rättspraxis har i ett fall uttalats att det är uppenbart att 16 personer är ett tillräckligt antal för att de tillsammans ska kunna anses utgöra en folksamling (se RH 1996:4).

Av filmen från polisens kroppskamera framgår att polis bad personerna som blockerade entrén till Trafikverket att flytta sig åt sidan. Vid sidan om entrén hade personerna tillåtelse att föra fram sina åsikter. Det är därigenom utrett att det enbart var gruppen människor framför entrén som agerade ordningsstörande. Huruvida det på platsen varit en ”folksamling som stör allmän ordning” ska därför, i förevarande fall, bedömas utifrån antalet människor som blockerade entrén (jfr Hovrätten över Skåne och Blekinge mål B 3796–18.).

Av filmen från polisens kroppskamera framgår att det var upp till sex respektive fem personer som blockerade entrén när polis meddelade befallningarna. Enbart när personer från sidan anslöt sig kort därefter för att diskutera situationen blockerades entrén av fler personer än så. Av filmen framgår att polisen då backade och lät gruppen diskutera situationen. Personerna får därmed anses ha haft tillåtelse att under viss tid föra diskussioner framför entrén. Mot denna bakgrund har inte fler än sex personer träffats av polisens befallningar. Ett sådant lågt antal kan inte, mot bakgrund av vad som angetts ovan, betraktas som en folksamling. Mot denna bakgrund ska åtalet ogillas.

Avdelning 2

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (TR-01)

Domen får överklagas till Svea hovrätt senast den 21 juli 2022. Prövningstillstånd krävs.

Amanda Folkebrant

I avgörandet har tingsnotarien Amanda Folkebrant samt nämndemännen IngMarie Bohmelin (skiljaktig), Lilian Fernandez Hall och Jan Lundqvist (skiljaktig) deltagit.

Skiljaktig mening

Nämndemännen IngMarie Bohmelin och Jan Lundqvist är skiljaktiga i ansvarsdelen och anför följande. Oaktat att inte samtliga personer som uppehållit sig vid platsen agerat ordningsstörande genom att blockera ingången till Trafikverket ska samtliga personer ses som en gemensam enhet. Av filmen är det tydligt att de agerat med ett gemensamt budskap och syfte. Samtliga personer utanför Trafikverket ska därmed beaktas vid bedömningen av om det varit en folksamling på platsen. Av filmen framgår att där var i vart fall tio personer. De ska tillsammans anses utgöra en folksamling i 16 kap. 3 § brottsbalkens mening. Då övriga förutsättningar för att döma Jonas Ohlsson till ansvar är uppfyllda ska han dömas för brott som åklagaren gjort gällande.

Hur man överklagar

Dom i brottmål, tingsrätt

TR-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv tingsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis.

Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.

Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller en ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför.

Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen vid en huvudförhandling.

4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till tingsrätten. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Tingsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar tingsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till hovrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även hovrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till hovrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd.

Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen, och det är kopplat en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd för skadeståndsdelen om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med tingsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.

Hur man överklagar hovrättens avgörande

Den som vill överklaga hovrättens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av hovrättens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar hovrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se